

10. 6. 43

TANNHÄUSER

ÉS

A WARTBURGI DALNOK - VERSENY.

REGÉNYES DALMŰ 3 FELVONÁSBAN.

SZÖVEGÉTS ZENÉJÉT IRTA

WAGNER RICHÁRD.

MAGYARRA FORDITOTTA

ÁBRÁNYI KORNÉL.

JELEN SZINDARAB A SZINHÁZAKRA NÉZVE KÉZIRATNAK TEKINTENDŐ.

~~~~~

MAJOR ERVIN  
KÖNYVTÁRA

PEST.

KIADJA PFEIFER FERDINÁND.

1871.



## Első felvonás.

### 1-ső jel. A Venus-hegy.

(A szinpad a Vénus-hegy belsejét ábrázolja. Messze a háttérben kékes tó látszik, melyben habléányok fürödnek, a tó partján syrének csoportozata. Az előtérben Vénus, nyugágyán. Előtte Tannhäuser térdel, fejét Vénus ölébe hajtva a közép tért tánczó nymphák foglalják el.)

Sirének kara.

Szállj, szállj e partra,  
Szállj, szállj e földre,  
Hol karjainkat  
Gyönyörre tárjuk,  
Láng szenvedélyed  
Hő kéjre várjuk.

### 2-ik jel. Vénus és Tannhäuser.

Venus.

Szerelmem, szólj, hová merengsz?

Tannhäuser.

Elég! elég! csakhogy fölébredék  
most!

Azt álmodám, hallom megint  
Mit oly soká nem hallhaték,  
Hallom megint a méla harang  
zenéjét —

Oh! mondd! mióta nem hallottam  
ezt?

Venus.

Hová mélázol így? mi a bajod?

Tannhäuser.

Nem mérhetem én meg itt  
A gyors idő futását!

Hónap — évek — semmi mind  
nekem,

Mert napsugár hozzám nem érhet,  
Nem láthatom szép csillagát az  
égnek,

Nem látom én a tájt, mely zöld  
palástban

Fogadja a nyarat, nem hallom én

A fülmilét, mely a tavaszt hirdesse!

Nem láthatom, nem hallhatom  
soha?

Venus.

Ha! mit beszélsz itt! mily bohó  
siralmak!

Hát oly hamar meguntad a va-  
rázskört

A melybe vont égő szerelmem?

Mit akarsz?

Már megbántad istenségedet?

Felejtve már a bős kin, mely  
emésztve

Üzött, a mig itt kéj vesz körül?

Föl, dalra föl! ragadd kezedbe  
hárfád!

Dalolj szerelmet, ezt dicsőítse  
dalod,

A melynek én is elragadva hódolok

Dalolj szerelmet, a jutalmad én  
vagyok!

Tannhäuser.

Rád szálljon üdv! dicsőítem cso-  
dáid,

Melyekbőladtál annyi részt nekem,  
 A kéjekért, melyekre itt találtam,  
 Magasztalásod zengje énekem!  
 Gyönyörre, ah! varázsos élvezetre  
 Vágyott szívem, vágyott egész

valóm,  
 S a mit csak adtál egykor isten-

neknek,  
 Nékem megadtad, vallja ezt

dalom, —  
 De itt is ah! ember maradtam,  
 Rám nézve lángod hordhatatlan;  
 Egy isten élvez egyre tán:

Az én szívem cserét kíván;  
 Nem élvből áll csupán a vágyam,  
 A kék után kinokra vágyom!

Én elhagyom országodat,  
 Oh! égi nő! . . . Vénus! . . .  
 válni hagyj!

Vénus.

Mi szörnyü hangok! mily dal ez!  
 Mily zord, sötét, mi bús e hang!  
 Hová tünt ihleted, hová,  
 Hol a varázs dalodból im!

Mi ez? lankadt talán heves sze-

relmem?

Mi vádad ellenem, oh! dalnokom?

Tannhäuser.

Áldom kegyed, magasztalom sze-

relmed,

Örökre boldog, a ki nálad él,

Mindvégig áldott, a ki karjaid közt

Csodás varázsban szebb valóra kél.

Elbűvölők tündér honod csodái,

Gyönyört lehellek untalan be itt,

A tár világ föl nem mutat hasonlót,

Lenézed oh! a földnek élveit:

De én e körből messze mennék,

A zöld vadon árnyába lennék,  
 Ott, hol mosolyg a tiszta ég,  
 Rózsás palástban áll a rét,  
 Hol a madárka zengve csattog,  
 Mélán beszélnek a harangok, —  
 Én elhagyom országodat . . .

Oh! égi nő! Vénus! . . . válni  
 hagyj!

Vénus.

Te hűtlen! jaj! mi szörnyü szó-  
 beszéd ez!?

Hő lángomért megvetést adod te?  
 Magasztalod és mégis futni  
 vágysz?!

Rád nézve bájam már unott, sze-  
 gény?

Tannhäuser.

Oh! égi Vénus! rám boszud ne  
 szálljon,

Ép bájord úz e helyről tova engem!

Vénus.

Reszkess! te hűtlen! álnok! há-  
 ladatlan!

Nem hagylak én! te itt maradsz  
 velem . . .!

Tannhäuser.

Nem volt nagyobb szerelmem  
 és valóbb is,

Mint most, hogy ah! örökre  
 távozom!

Vénus.

Szerelmem, jöjj, nézd, ott a bar-  
 lang

Varázsos illatot lehel,  
 Akármely isten elfogadná,  
 Oly édes és csodás e hely.  
 Fejed virágpárnára hajtva,

A fájdalom mind elkerül,  
Hűsét a szellő rád sohajtja,  
Lényed üditő kéjbe merül.  
Hang járja át a zengő messzesé-

get:  
Hogy zárjalak hő karjaimba téged,  
Mert isten- ajkam nektár- csó-  
kot ad,  
E lángoló szem kéjt sugárz te  
rád; —

Frigyünk, gyönyörrel, üdvvel ün-  
nepeljük  
Egymást imádvá, uj örömrre kel-  
jünk!

Távozni mért? ily kint ne adj  
nekem!

Nem!  
Gyönyörárban ujból egyesülj  
velem!

Sir é nek (távolból).

Szállj, szállj e partra! stb.

Venus.

Vitézem! én szerelmem! futni  
vágyol?

Tannhäuser.

Rólad dalol csak e magasztaló lant,  
Nem fér dalához semmi, senki  
más,

Forrása jónak, szépnek szende  
bájod,

Teáltalad jó létre a varázs.

A láng, a mit heves szívembe  
gyujtál,

Csupán s hiven neked lobogjon ott,  
Halld: bár egész világ tör is fe-  
jemre,

Ezentul én hű harcosod vagyok!  
De vonz a föld, a föld világa,

Csak szolgaság vár rám te nálad,  
Szabadság, ez hevit, ragad,  
Szabadság készti vágyamat! . . .  
Lelkem tusára harcra száll,  
Jutalma bár romlás, halál!  
Én itt hagyom országodat. . . .  
Oh! égi nő . . . Vénus! válni  
hagyj!

Venus.

Menj hát! örült bolond! eredj!  
Te álnok! menj! nem tartalak,  
Szabad vagy im! eredj! eredj!  
Sorsod az lesz, a mit kívánsz!  
Eredj! eredj!

Jégszívű emberek közé,  
Kiket sivár érzésükért  
Mi, kéj nemtői, megvetünk,  
A föld ölébe rejtve magunk!  
Menj hát! te örült!

Járj üdv után s sohasem találj!  
Majd véget ér kevély tüzed,  
Majd jösz felém megtörve még!  
Porig alázva jösz te felém,  
S kéred hatalmam támaszát.

Tannhäuser.

Élj, boldogul, szép Vénusom!  
Én vissza többé nem jövök!

Venus.

Hah! vissza nem térsz már soha;  
Már soha többé!

Há! fogja meg átok ezért  
Az összes ember zord faját!  
Akkor hiába kéri majd varázsom,  
A föld kopár lesz s hőse szolgál  
rab!

Térj vissza, térj, esengni láss!

Tannhäuser.

Már tova szállj, bódult varázs!

Venus.

Térj meg s gyönyörre várlak én!

Tannhäuser.

Soha! hived örökre mén!

Venus.

És a világ ha eltaszít . . . .

Tannhäuser.

Kiment a bánt bűn és a hit.

Venus.

Ezt sohse várd! sohsem remélj!

Térj vissza, vár az üdv, a kék!

Tannhäuser.

Az üdv! az üdv rám nézve Mária!

### 3-ik jelenet.

(Bajos regényes völgy. A háttérben jobbra a Wartburg s balra az ugynevezett Hørselberg látható. Egy hegyi út, levezet a Wartburgból s egyik magaslatán a szűz Mária képe tűnik föl. A hegyek körül legelő nyájak kolompjai hallatszanak. Egy hegyi ormon ifju pásztor ül s farulmányoz.)

**Tannhäuser, Ifju pásztor,  
Zarándokok.**

Ifju pásztor.

Szép Holda hegyéből elhaladt,

Bolyongni völgy-hegyen által,

Fülembe hangok árja csapott,

Oly édes, oly enyhe varázs dal.

Sok édes álom szállt le rám,

S alig nyitom szemem ki, lám

Mosolyg a nap, a bájos,

S megjött a szende Május.

Ajkamba vigan szól a sip,

A május itt, a május itt!

Öreg zarándokok kara

(mely távolról mindinkább közeledik).

Hozzád vándorlok, Jézusom,

Ki végreményem szirtje vagy,

Üdvözlégy, drága, tiszta szűz,

Búcsumra add áldásodat.

Ah! bűnöm súlya majd lenyom,

Már nincs erőm tovább viselni,

El béke hát, és nyugalom,

Szivem kínárral vágy betelni . . .

A kegy s malaszt szent ünnepén,

Alázattal vezeklek én,

Megáldva, kit átleng a hit,

Mert megbocsátják bűneit.

Pásztor.

Hahó! megáldjon ég!

Esdjetekek árva lelkemért ti!

Tannhäuser (térdre hullva),

Nagy Isten! áldva légy!

Oly nagyszerű csodás malasztod!

Zarándokok (trind messzebb vonulva).

Hozzád vándorlok Jézusom,

Ki végreményem szirtje vagy,

Üdvözlégy, drága, tiszta szűz,

Búcsumra add áldásodat . . .

Tannhäuser.

Ah! bűnöm súlya majd lenyom,

Már nincs erőm, tovább viselni,

El béke hát és nyugalom,

Szivem kínárral vágy betelni!

(Távolról haragszó, később vadászkürt hallatszik).

**4-ik jel. Tannhäuser, Őrgróf  
s a lovag-dalnokok.**

(Az Őrgróf s a dalnokok vadászházában egy magaslatról jönnek alá).

Őrgróf.

Ki térdel ott, oly ájtatos imában?

Walther.

Megtért bűnös.

Biterolf.

Lovagra vall ruhája,

Wolfram.

Ah! ő az!

A dalnokok és az őrgrof.  
Henrik! Henrik! az vagy-é?

Őrgrof.

Ő az valóban? visszatérsz e körbe  
most,

Melyet kevélyen messze hagyta?  
Biterolf.

Szólj, hogy értsük e néma vissza-  
térést?

Békülni vagy ujabb tusára jösz?  
Walther.

Úgy jösz, mint ellen, vagy barát?  
Wolfram.

Hagyjátok el! ez arcz a gögnek  
arcza?

Légy üdvöz itt, te drága dalnok,  
Kit oly soká nem láthatott körünk.

Walther.

Barátnak elfogadlak én!  
Biterolf.

Barát gyanánt: légy üdvözölt!  
Mind.

Barát! barát! légy üdvözölt!  
Őrgrof.

Légy üdvözölt részemről is!  
Beszélj! mi tájakon valál?

Tannhäuser.

Kimondhatatlan messze tévedék,  
Hol soha nem nyugodt agyam,  
szivem!

Tusára szállni nem jövök —

Béke velünk — bocsássatok to-  
vább!

Őrgrof.

Nem úgy! körünknek ujból tagja  
lettél!

Walther.

Ne menj tovább!

Tannhäuser.

Bocsáss! nem boldogít az engem!

Nem állhatok meg én soha!

Előre készit pályám szünetlen

És vissza néz nem tiltva van.

Az őrgrof és a dalnokok.

Maradj! maradj! barátaid közt,

Mi nem hagyunk innen tova,

Miért jövé, hogy újra távozz?

Alig köszöntve hú körünk.

Tannhäuser.

El innen el!

A dalnokok.

Maradj velünk!

Wolfram.

Erzsébetért maradj!

Tannhäuser.

Erzsébetért! oh! ég hatalma.

Te sügdosod felém e szót?

Wolfram.

Kérlek, ne vedd rossz néven,

Hogy neveztem őt! — (az őrgrofhoz)

Megengeded uram,

Hogy boldogságát én mondhas-  
sam el?

Őrgrof.

Tudasd: varázsával mit eszkö-  
zölt, —

S erénnyel áld meg, isten,

Hogy őt méltón föloldja.

Wolfram.

Midőn merészen ellenünk daloltál,

S csapongva szállt feléd a pálya bér

Mely olykoron dalunkra is mo-  
solygott,

Egy drága dijt csupán te nyerhetél.

Dalod hatott, avagy varázs,

De létre hoztad a csodát:

Elváltozott dalod után  
 A legtisztább erényű lány!  
 Mert ah! hogy elhagyál kevélyen,  
 Dalunkra szive nem figyelt,  
 Láttuk, hogy arca kinra sáppad,  
 Dalunk elől magányba kelt.  
 Jőj vissza már, te drága dalmok,  
 A küzdteren ne hagyj magunk!  
 Dalod tovább ne nélkülözzük,  
 Ragyogjon újra csillagunk!

A d a l n o k o k.

Maradj itt Henrik! légy körünk ké,  
 Viszály, harag távozzanak!  
 Együtt daloljunk mindörökké,  
 Szilárd testvériség alatt!

T a n n h ä u s e r.

Felé! felé! hozzá vezessetek!

T a n n h ä u s e r.

Há! most tudom, hová jutottam,  
 Előttem áll a szép világ!

Az ég mosolygva tündököl rám

A réteken madár, virág.

Tavaszi varázsa leng szívembe

Zengő gyönyörrel leng belé . . .

Ujjongva és kéjben remegve

Kiáltozom: hozzá! felé!

Az ő r g r ó f és a d a l n o k o k.

Ő visszatért, kit elveszíténk,

Egy égi szózat műve ez!

Mely vissza adta önmagának!

E tényen áldás lengedez.

Most hát figyelje énekünket,

Újból a bájos, szende nő . . .

Zendül az ének új erővel,

A dal büvölve száll elő!

(Az egész völgy és előtér lassanként megtelik  
 vándárszokkal és szolgálkával kik lovakkal jönnek  
 az őrgrof után. Az alatt, hogy a kürtök szólnak  
 s az őrgrof és a lovakok lóra ülnek, a  
 függöny legördül.)

## Második felvonás.

Dalcsarnok a Wartburgban.

**1-ső jelenet.**

E r z s é b e t.

Te drága csarnok, újra látlak!

Légy üdvözölt, szerette hely,

Dalával itt büvölt el engem,

Bús álmaimból költve fel.

Midőn belőled elszállt,

Minő sivár levél!

Engem békém hagyott el,

És téged óh! a kéj.

De most ujult gyönyörben égek,

Szent földed ismét kéjre vár,

Ki ily varázsszal von be téged

Ah! az nincs messze már!

Légy üdvözölt! légy üdvözölt!

**2-ik jel. Erzsébet. Wolfram,  
 Tannhäuser.**

W o l f r a m (Tannhäuserhez).

Im ott van! menj felé, csak bá-  
 tran lépj!

T a n n h ä u s e r.

Herczegnő!

E r z s é b e t.

Ég! oltalmaz! bocsáss! itt nem  
 láthatlak én!

T a n n h ä u s e r.

Maradj! Oh hagyj a lábaidhoz itt!

E r z s é b e t.

Ne késs tovább!

Állj föl előttem, állj, mivel király  
 vagy

E csarnok szent terén. Oh! föl  
 tehát

S hálám fogadd e visszatértedért!

Olyan soká hol éltél?



T a n n h ä u s e r.

Töletek

Kimondhatatlan távol, ködbe  
veszett

Rám nézve a mult, előbbi életem;  
Sűrű homályban minden emlék  
eltűnt

S csupán csak arra birtam emlé-  
kezni

Hogy sohse láthatom már angyal  
arczod,

Sohsem fogok varázskörödbe jutni!  
E r z s é b e t.

És mi tevé, hogy megjövél megint?  
T a n n h ä u s e r.

Csodás e tény,  
Egy érthetetlen édes búbáj!

E r z s é b e t

Oh! áldom én e búbájt,  
Lelkemből és szivemből!

Bocsásd, bocsásd meg ah! nekem  
e zavart,

Csak álmodom . . . . e tény oly  
különös,

Csodás hatalma megzavarja lé-  
nyem . . . .

Magam' sem ismerem . . . . jer  
és segítsd

Föloldni rólam e varázssos rej-  
télyt! —

A dalnokok dalára

Gyönyörrel figyeltem én,

Magasztaló dalukban

Szép élvét leltem én,

De mily csodás érzések árja

Fakadt dalodra szűmbe föl!

Majd fájdalom, bánat fogott el,

Majd emelő hit és gyönyör.

Oly érzelem, oly vágy fogott el,  
Minőt nem ismerék előbb,

A régi kéj mind szint vesztett,

Egy mondhatatlan élv előtt;

S midőn utóbb te messze tűntél,

Ah! elhagyott az üdv, a bék!

Az ének enyhhel nem hatott rám,

Mogorva volt az, és sötét

Keservet érzék álmaimban

S ha ébren, úzótt győtrelem,

A régi kedv elszállt szivemből,

Henrik! óh! mit tevé velem!?

T a n n h ä u s e r.

Szerelmed istenét magasztald,

Ő áldta meg a lantomat,

Dalomból ő beszélt te hozzád,

S feléd csak ő vonzott, ragadt!

E r z s é b e t.

Az óra áldva légyen,

Varázs, ah! áldalak,

Hogy újra vissza tért ő

Hozzám te általad!

Szivem gyönyörben éled,

Mosolyg a napsugár,

A zord éj fénybe széled

Az üdvök üdve vár!

T a n n h ä u s e r.

Az óra áldva légyen,

Varázs, ah! áldlak én,

Hogy így kimondta üdvöm,

E tiszta, drága lény

A földerült uj éltet

Nem vethetem meg én;

Szent kéjben égve vallom:

A legszebb lény enyém!

W o l f r a m (a háttérben).

Rám nézve hát kilobbant

Minden remény sugár.

**3-ik jel. Erzsébet, Örgróf. 4-ik jel. Örgróf, Erzsébet, a dalnokok.**

Örgróf.

Hát egyesít e csarnok ismét,  
Melyet oly soká kerültél?  
Végre bevonz a dalünnepély.  
Melyet adunk ma?

Erzsébet.

Nagybátya, óh!  
Atyám, kit áldok!

Örgróf.

Végre hát  
Kítáru! szived én előttem!

Erzsébet.

Oh! néz szemembe! szólni nem  
tudok!

Örgróf.

Zárd hallgatásba hát a titkot,  
Még nincs idő rá, hogy kimond  
Varázsoadat takarja fátyol,  
Mig lesz erőd rá, hogy levond.  
Igen! a dal hatalma, mely  
Csodás erejével úgy büvöl,  
Segítsen itt föloldni, megkoro-  
názza művét,  
A szép művészet gyógyulást hoz-  
zand — !

(Trombitahangok a vár udvarán).

Már közelednek hí alattvalóim  
Emelni fényvel ezt az ünnepélyt;  
S több a lovag, mint rendesen,  
Mert tudva van,  
Hogy a jutalmazó te vagy!

Grófok, lovagok és udvarhölgyek.  
(Az örgróf és Erzsébet az erkélyre lépnek s a  
vendégek megérkezését nézik. Négy apród jó a  
vendégek megérkezését jelenteni.)  
(A vendégek és dalnokok érkezése.)

Lovagok és nemesek kara.  
E csarnokot mi áldva üdvözöljük,  
Hol béke leng s művészet min-  
denütt,  
Hol még soká zenghesse ajkunk:  
Thüringi herczeg, gróf Herman-  
nak üdv!

Örgróf (a dalnokokhoz).

Sok szépet és nemest hallott e  
csarnok  
Ti hí dalárim, édes lantotokról,  
Komoly s kedélyes vig dalokkal  
egykép  
Nemest gyönyört oltottatok be-  
lénk. —  
Ha vad tusákban kardunk vérben  
ázott,  
Sküzdött hazánk szabad jóléteért  
Ha a mogorva welfeket legyőztük  
S kibékítők a kétfelé szakadt hont:  
Ti nem kevésb érdemre tettétek  
szert.

A bájnak és a tisztaságnak,  
A hitnek és a szép erénynek,  
Művészet által adatok  
Nemesb sugárt, dicsőbb valót.  
Daloljatok ez ünnepen tehát,  
Ma, hol derék dalárunk újra visz-  
szatért,  
Kit eddig fájva nélkülöztünk.  
Mi hozta őt megint körünkbe  
vissza:

Én nem tudom, — csodának  
nézem ezt;

A dal hatalma űzze a homályt szét,  
Ezért kérdem ma töletek e helyt:  
Hogy mi valóban hó szerelmi  
lángunk?

Azt, kit e tárgy legigazabban lel-  
kesít,

Ő koszoruzza dicsre meg!

A dal magasra szállhat és merés-  
zen,

Én általam nemes jutalma lészen!  
Föl, ti dalárim! szóljon a varázs-  
dal!

A cél kitűzve van: int a babér,  
S előre is hálám vegyétek, im!

K a r.

Üdv! üdv! Thuringi herczeg üdv!  
Művészetek barátja, üdv!

(A négy apród arany kehe'be teszi a dalnok-  
kok neveit s Erzsébetnek nyújtja át. A kih-  
zottat elolvassák s ünnepélyesen kikiáltják.)

N é g y a p r ó d.

Eschenbachi Wolfram, te kezd el!

A d a l n o k - v e r s e n y.

W o l f r a m.

Nézvén körül e fényes drága kör-  
ben:

Mily nagyszerű látvány ragyog  
felem —

Harcszülte hősök, bölcsek és vi-  
tézek,

Dicsó sugárban tűnnek im elém;  
Nők színe vesz körül szelid erény-  
ben,

Mind illatáldott, tiszta rózsaszál,  
Néző szemem megittasúl e fényben  
Dalom fogúlva hallgatásra vál.

Ekkor csupán egy csillagot tekin-  
tek,  
Mely egem ivén, mely lebüvöl, áll,  
S egy pontba gyúl érzéseim sugára,  
Hó szellemem buzgó ájtatra  
száll . . .

És im . . . szememben egy forrás  
ragyog föl,

A melybe lelkem illetődve néz,  
Belőle hoz tisztult, magasztos  
üdvöt,

Kéjén e sziv szentelt gyönyörbe  
vész.

Sohsem zavarnám én e tiszta for-  
rást,

Hitvány kezekkel csufositva meg,  
Partján imáznék, fényölelt ma-  
lasztban,

Elontva érte minden véretem!

Ti hősök, im, e dalba rávall min-  
den:

A hó szerelmet én mikép tekintem.  
L o v a g o k é s h ö l g y e k k a r a .  
Való! való! dalodnak üdv, ma-  
laszt!

T a n n h ä u s e r.

Wolfram, rám is mosolyg sze-  
rencse,

Mert láthatom, mit láthatál!

Mondd: ki előtt rejtély e forrás?

Halld: dalom érte sikra száll.

De vágy nélkül, érzék-fagyottan,  
Felé közelgni nem tudok.

A szomj hevét lekell hűsíteni,  
Ez ajk kéjtele senyved ott . . .

Gyönyört iszom lángszenvedély-  
lyel,

Mely tétlenül sosem haboz,

E forrás soha elnem veszhet,  
Mint vágyam elnem olthatod . . .  
Lásd, hogy e vágy örökre éljen,  
Örökre éld elek vizén —  
Tudod most Wolfram, hogy fo-

gom föl  
A legvalóbb szerelmet én!

Walther.

A forrás, a mit Wolfram látott,  
Én rám is olykor fényt vetett;  
De ő, ki érte szomjra gerjed.  
Te Henrik, azt nem ismered!  
Fogadd tehát el a tanítást;  
Erényben éj forrásodért,  
Jóság, malaszt, fönség van ebben,  
Hozzá csupán tisztulva térj!  
Ha szent vizét azért iszod csak,  
Hogy hütse bűnös vágyadat,  
Ha nincs komoly szándék szived-

ben,  
Varázsa végkép megszakad.

Ha üdülést kívánsz vizébe lelni,  
Úgy véle szűd, ne szádat hagyj  
betelni.

Lov. és hölgyek kara.

Üdv! Walther! üdv dicső dalod-  
nak!

Tannhäuser.

Oh! Walther, így, eként dalolva,  
Szerelmed árny, mihaszna ládd,  
Mert így rajongva, szüzi vágyban,  
Kihalna bizton a világ.

Ha vágyam kél az üdv örök díjára,  
Az égre nézek, a csillagok ho-  
nára —

Ily szent csodáknak áhitat,  
Mert titkuk úgy a szivre hat!  
Ám a mi itt lenn vágygyal érint,

Mi érzékidhez oly közel,  
A mi hason anyagból állva,  
Öledben kéjtől lankad el . . . . .  
Gyönyört nekünk! láng gerjedel-  
met!

Csak élvbe látok hő szerelmet!

Biterolf.

Föl dalnokok! tusára szálljunk,  
Türni lehetlen már tovább!  
Ha gőgödet nem sérti, halljad  
E hárfa tiszta hangzatát!  
Az én szerelmem oly magasztos,  
Hogy soha szenny hozzá nem ér,  
Hogy véretem büszkén elontnám  
Örökre drága fényeér.

A nőerényt és tisztaságot  
Szabylával őrzöm, mint lovag,  
De az, mi kéjt ad vágyaidnak,  
Az olcsó, — hévre nem ragad!

A hallgatók.

Üdv Biterolf! kardunk fogadd!

Tannhäuser.

Hah! Biterolf! mit énekelsz?  
Mi az, miért te dalra kelsz?  
Világosan nem érted azt,  
Mi bennem édes kéjt fakaszt!  
Mondd, te szegény, mit élvezél te?

Élted üres volt és setét;  
S ha részesültél néha kéjbe.

Az igazán batkát sem ért.

A lovagok.

Ne mondja végig! türni lehetetlen!

Örgróf.

Hüvelybe kard! ti dalnokok nyu-  
godtan!

Wolfram.

Oh! isten most figyelj szavamra,  
Malaszttal áldd zengő dalom,



A végreményt is elrabolni:  
Mi ad jogot, mi hát a vád?  
Tekintsetek rám; egy csapással  
Dicső világom összedőlt —  
Én rám, ki őt hiven imádtam,  
Ki most ujongva szűmre tört!  
Én kérem, én, hogy ne legyen ha-  
lála,  
Bűnbánva hogy zarándokoljon  
el —

A hit világa ragyog újra rája,  
Jézusban ismét vigaszára lel.

T a n n h ä u s e r .

Jaj nékem! átkozottnak!

Ő r g r ó f , E l ő b b i e k .

A menyből egy cherub leszállott,  
Tudatni ég határzatát, —  
Tekintsd, te bűnös, átkos, álnok,  
S a vád gyötörve hasson át!  
Kit elvetél, életedért könyörg most  
S ki lesz szilárd e szűz szavára  
még?  
Habár e bünt sohsem bocsáthatom  
meg,  
Ez égi szó megváltja életét!

T a n n h ä u s e r .

A bűn fiát hogy üdvözítse,  
Úgy jött felém ez égi lény,  
De ah! bevontam vétkezőleg  
Szent sugarát homálylyal én!  
Uram! ki élsz dicső eged honában,  
Ki üdvömül nekem leküldted őt.  
Bocsanatot! hogy ah! a bűn —  
homályban  
Zord vakon álltam angyalod előtt!

Ő r g r ó f .

Egy szörnyen nyomorúlt bűn lön  
világos,  
Álarcz alatt kereste föl körünk  
A bűn ez átok szennyezett fia!  
Mi téged elvetünk! te nálunk már  
nem élhetsz!  
Általad homályba vész e hely  
S az ég is zorddá változik e lak  
fölött

Mely oly soká takar!  
De léted üdvét biztosítani még lenn  
Egy út előtted áll, bár számkivi-  
vetlek,  
Szánlak azért s útmutatód leszek!  
Országomon egy ájtatos had  
Buzgón zarándokolni kész . . . .  
Már útra kelt vénebb csoportja,  
A völgybe még az ifju rész  
Vétkük csekély bár, marja őket  
S nyugalmon borong a bűn —  
Rómába mennek szánva-bánva,  
Az ég előtt megtérni hűn!

Ő r g r ó f , D a l n o k o k é s l o -  
v a g o k .

Zarándokolj ezekkel,  
Hol int az égi kegy,  
Ott hullj a porba mélyen,  
Bevallva vétkeidet;  
Esdj ahhoz, a ki által  
Itt lenn az ur ítél —  
De hogyha megnem áldott,  
Körünkbe térni félj!  
Bár most a bosszu enged  
E szűz szavára ládd,  
E kard elér lesujtva  
Bűn ha körít tovább!

Erzsébet.

Nézz rá azur mosolylyal  
Kegyed hatalmas ég!  
Irgalmasan bocsásd meg  
A vétkező bűnét!  
Imám csak érte szálljon,  
E földiléten át, — — —  
Oszlasd szemérről áldva  
A zordon éjszakát!  
Varázs-gyönyörben égve  
Áldozom ah! től én  
E szívet, ezt az éltet!  
Oh! nézz, uram, felém!

Tannhäuser.

Bocsánatot hogy esdjek?  
Az égi kegy hol int?  
Ah! üdvöm oda van már!  
Malaszt számomra nincs!  
De szánva-bánva lábam  
Zarándok utra mén;  
A föld rideg porában  
Az úrhoz esdek én!  
Csak ő bocsátaná meg,  
A drága lény bűnöm,  
E szűzkit én gunyoltam,  
S ki szűm cherubja lön!

Ifju zarándokok kara

(a völgyből.)

A kegyed malaszt szent ünnepén  
Alázattal vezeklek én!  
Megáldva, kit átleng a hit,  
Mert megbocsátják bűneit.

Mind.

El hát!

(A függöny legördül.)

## Harmad. felvonás.

Bevezetés. Tannhäuser zarándoklása.

### 1-ső jel. Erzsébet, Wolfram, Óreg zarándokok.

(Völgy a Wartburg előtt. A nap lenyugvóban.  
Erzsébet a szt. Mária képe előtt térdel. Wol-  
fram a magaslatról jő s meglátva Erzsébetet,  
hirtelen megáll.)

Wolfram.

Tudtam: imában itt találom ötfel,  
Hol annyiszor lelém már  
Ha magán, egyedül e völgy ölen  
Bolyongva jártam.

Szívébe a keserv fulánkja,  
A porba hullva, kinra válva  
Érte könyörg nap, éjen át . . .  
Szent érzelem, mily nagy csodád!  
A római zarándokokra vár ő, —  
Már hull a lomb, már visszatér-  
nek ők: —

Bocsánatát hoz ő is homlokán?  
Oh! ez a kérdés, mely kinozza —  
Kívánatát betelni hagy, ég!  
Mert bár a seb tovább sajog,  
Oh! legalább enyhülni fog!

(Távolról a zarándokok énekelnek.)

Erzsébet.

Az ó daluk! — ah! ók! . . . ah!  
ők azok!

Most tégy erőssé óh! nagy ég,  
Hogy hivatásom hűn betöltsem!

Wolfram.

A búcsusok, a jámbor ájtatos dal,  
Mely a kapott bocsánatot jelenti. —  
Oh! tedd erőssé, ég, szívet  
Hogy hivatását hűn betöltse.

Óreg zarándokok kara.

(távolról közeledve.)

Oh! drága hon, szemem újra tekint  
hát,

És üdvre vár napod áldva megint  
hát,  
Már most nyugodj vándorbotom.  
Mert nyerve van a bocsánatom!  
Az úr kegyét bűn-bánva nyertem  
én meg,

Áldva légy uram!  
Ki bűnt bocsátsz, szivünkbe látsz!  
Te néked zeng dalom, uram!  
Int már felém az egély csoda képe  
Fölnyilt az út a nagy Isten egébe!  
Már nem gyötör pokol, halál!  
Áldó dalom hozzád talál!  
Haléluja! míg élek én!  
Haléluja! míg élek én!  
Erzsébet.  
Ah! nincs közöttük ő!

(Térdre hull).

Mindenható szűz! halld imámat,  
Hozzád, te áldott, esdek én!  
Oh! hagyj kimúlnom itt a porban,  
Többé ne éljek, én szegény!  
Tárd föl az ég dicső honát,  
S angyalodúl vedd lelkem át.

Ha néha tán bűnvágyban égve  
E tiszta sziv megtántorúlt,  
Ha néha tán világi kéjek  
Eszméin átkos lángra gyúlt:  
Gyötörve téptem ezt a keblet,  
S a bűn után még fényesebb lett...

De hogyha mindez nincs leróva,  
Úgy irgalommal nézz le rám!  
Színed elébe hogy jöhessek,  
Mint tiszta, méltó szűzi lány!  
Égi kegyed kérhessem én,  
Hogy könnyörülj az ő bűnén!

(Egy ideig meredten térdel majd feláll s ész-  
reveszi Wolframot, ki hozzá közeledik.)

Wolfram.

Erzsébetem, mondd lehetek kísé-  
ród?

(Erzsébet kezével int, hogy hagyja magára  
s lassan eltávozik. Wolfram sokáig néz utána).

## 2-ik jelenet.

Wolfram (egyedül).

A tájat ime zord homály takarja,  
Fátyolt borít a völgyre lomha  
karja,  
E bérczre vágyom, ámde vissza-  
ránt

A félelem s a zord éj egyaránt...  
Ekkor ragyogsz, óh! csillagom fe-  
lém te,  
Irt hintve rám... fűrösztve  
tisztá fénybe, —

Az éj homályt is széjjel oszlatod,  
Ösvényt mutat szép sugár mo-  
solyod

Oh! édes alkonycsillagom,  
Téged szeretlek én nagyon!  
Őt, kit szivem nem árul el,  
Vond be sugárid fényivel,  
Ha fölrepül az ég honába,  
S az angyaloknak áll sorába!

## 3-ik jel. Tannhäuser, Wolfram, Későbbben Vénus, Walther, Bitterolf, Reinmar, Henrik, az örgróf, Zarándokok és nemesek.

(Éj van. Tannhäuser jő elrongyolt zarándok  
ruhában s botjára támaszkodva).

Tannhäuser.

Hallám a lant szavát... mi gyá-  
szosan szólt!

Ah! ez nem tőle jött!



Wolfram.

Ki vagy te vándor?

Ki ily magán bolyongasz?

Tannhäuser.

Ki vagyok?

Ismerlek téged én!

Te Wolfram vagy, a báj zenéjü  
dalnok.

Wolfram.

Henrik! te?

Mi hoz megint e helyre vissza?  
szólj?

Még mersz-e visszatérni e talajra  
A bocsánat üdve nélkül?

Tannhäuser.

Jó dalnokom, nyugodj miattam!  
Nincsen közöm veled, avagy ha-  
daddal!

De hivom azt, ki megmutassa  
útam

Utam, mely egykor úgy előttem  
állt! — —

Wolfram.

S minő utat?

Tannhäuser.

A Vénus-hegy felé!

Wolfram.

Te szörnyeteg! ne szólj előttem  
így!

Hát oda vágysz?

Tannhäuser.

Merre utja, szólj!

Wolfram.

Esztelen! összeborzaszt szózatod!  
Hol voltál? Róma hová maradt?

Tannhäuser (dühvel.)

Oh! ne tovább!

Tannhäuser.

Wolfram.

Rómából elmaradtál?

Tannhäuser.

Oh! ne tovább!

Wolfram.

Ott nem valál? szólj, a nagy égre,  
szólj!

Tannhäuser.

Halld: voltam én is ott! — —

Wolfram.

Beszélj! beszélj tehát balsors fia,  
Szívembe mély szánalmat érzek én!

Tannhäuser.

Hogy mondod, Wolfram? nem  
ellenem vagy-é?

Wolfram.

Hived valék, míg azt hívém:  
szived jó! —

De szólj! te szent bucsun va-  
lál? . . .

Tannhäuser.

Tehát

Figyelj! te Wolfram, te tudd az  
egészet.

(Leül, Wolfram mellé akar ülni).

El innen, el! a hely is, a hol  
ülök átkozott!

Figyelj, Wolfram, figyelj!

Mély bánatommal, melyhez fog-  
ható

Nem volt sohsem, Rómába men-  
tem én.

Egy drága angyal ah! megölte  
mind

A bünt, a gőgöt itt szívemben! —

Ő készített tova innen engem,  
Hogy üdvömért könyörgjek én,

|                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hogy édesitsem azt a könnyüt,<br>Mit egykor értem sirt szegény<br>Ha oldalamnál járt a bús zarán-<br>dok,                                                                                                                                                          | Sok száznak osztott áldva ő ke-<br>gyelmet,<br>Sok száz emelte újra föl sze-<br>mét . . .                                                                                                                                                                                                            |
| Úgy láttam én, hogy útja sem-<br>miség. —                                                                                                                                                                                                                          | S közelgtem én; a föld felé ha-<br>jolvá,                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Ha járt a rétek enyhe zöld pa-<br>lástján,<br>Szuró tövis s köves rögön men-<br>nék, —                                                                                                                                                                             | S bevádolám zokogva és jajongva<br>A kéj bűnét, a melyben égtem<br>egykor,<br>A vágyat, a mely éltem átka lőn,<br>S hogy törje szét e bű varázs bi-<br>lincsét                                                                                                                                       |
| Ha ajka szomjban éldelel a forrást,<br>Akkor szívám a nap izzó hevét;<br>Ha ájtatos imája égere szállott<br>Én vérem ontám, komor éjeken,<br>Ha menhelyén nyugodni ment a<br>fáradt,                                                                               | Lábainál esdém, jajongva, hőn!<br>De ő e perczben így beszélt:<br>Részed e bűnbe hogyha volt,<br>Láttad, imádtad a pokolt,<br>Vénus ölét ha éldeled,<br>Úgy átkozott örökre légy!<br>Mint ez a bot kezemben itt<br>Többé sohsem virúl ki már,<br>Úgy a pokol sem üdvözít,<br>A kárhozatnak éje vár!“ |
| A hó adott nyugágyat én nekem!<br>Lezárt szemekkel, hogy ne lás-<br>sam ékét,                                                                                                                                                                                      | A földre hulltam ekkor öntudat-<br>lan,                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Bolyongtam át Itália vidékét, —<br>Tevém, mert bűnöm így leróni<br>véltém,                                                                                                                                                                                         | Eszméletem került . . . : hogy ébre-<br>dék,                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Hogy őt megváltsam újra, szívem,<br>éltem!                                                                                                                                                                                                                         | A tér üres volt és az éj setét . . .<br>A hála ének zendült messze halkan<br>Ah! ekkor utáltam ezt a dalt,<br>Mit a bocsánat ajkaikra csalt,<br>A borzadály szívemen átsuhant,<br>E fáradt láb vadúl odább rohant!<br>Ah! arra kelt! ah! oda kelt!<br>hol én                                         |
| Rómába így jövék . . . a szent ta-<br>lajra,<br>Lehulltam ott, buzgó imát só-<br>hajtvá,<br>Kelt már a „ap; kondúltak a ha-<br>rangok,<br>Fülembe zengtek égi tiszta han-<br>gok,<br>A sziv feszült, kitört a hálaének,<br>E hangok áldást, üdvöt hirdeté-<br>nek! | A kéjt, gyönyört rajongva élvez-<br>zém!                                                                                                                                                                                                                                                             |
| És láttam őt, ki által itt az úr<br>szól,<br>Előtte térden esdekelt a nép,                                                                                                                                                                                         | Hozzád oh! Vénus visszatérek,<br>Varázsod újra várom én,                                                                                                                                                                                                                                             |

Leszálok im bűvös körödbe,  
Hol arczod újra int felém!

W o l f r a m.

Megállj! megállj! te örült!

T a n n h ä u s e r.

Ah! jer elő — oh! szánj meg  
engem,

Nem így fogadtál egykoron!

A föld, hallhatod, üldöz átkoz,

Oh! végy magadhoz, égi nő

(az éj még sötétebb lesz sűrű köd rejtje el a csillagokat.)

W o l f r a m.

Örült megállj, kit hívsz te itt?

T a n n h ä u s e r.

Hah! még nem érzed enyheszel-  
lőt?

W o l f r a m.

Megállj! ah! elveszél te már:

T a n n h ä u s e r.

S az illatot még most sem érzed?

Nem igéz a gyönyörének?

W o l f r a m.

Vad borzalom fog el, hat át!

T a n n h ä u s e r.

Ezek a nymphák, tánczra lebegve!

Elő! elő! vigadni hát! . .

(a homályban tánczoló alakok vehetők észre).

W o l f r a m.

Jaj! ránk mi szörny-varázs terül,

Az alvilág vesz itt körül!

T a n n h ä u s e r.

Érzékeim vad kéjben usznak,

Ha látom ezt a félhomályt,

Oh! ez a kéj varázs hazája,

A Vénushegy ölébe szállj!

(Vénus vakító rózsafényben látható lesz).

V é n u s.

Te hűtlen! üdvözöllek én!

Hát számüzött a föld, szegény?  
Hát nem talátsz sehol kegyelmet,  
Az én karomban vársz szerelmet?

T a n n h ä u s e r.

{ Oh! Vénus! oh! te megbocsá-  
tasz!

{ Feléd, feléd vágy ez a szív!

W o l f r a m.

{ Szörnyü varázsok, vissza, vissza!

{ E csáb bűnökbe vonz, taszit!

V é n u s.

Ha visszatérsz újból körömbé,

Megsemmisitem átkomat, —

Újból élj varázsba és örömbé,

Nem hagyva el országotam!

T a n n h ä u s e r.

Az ég, az ég kivet magából,

Intsen az üdv az alvilágból!

W o l f r a m.

Nagy isten! óh! ne hagyj előt! —

Henrik — egy szó. . . megüd-  
vözit —

Egy szó —

T a n n h ä u s e r.

Bocsáss, tovább!

V é n u s.

Ne hagyj! örökre légy enyém!

W o l f r a m.

Még a bocsánat rád derülhet!

T a n n h ä u s e r,

Nem! Wolfram! nem! ne tarts,  
megyek!

W o l f r a m.

Te érted itt egy angyal esdett, —

Már nem sokára égbe kél . . .

Erzsébetéd!

T a n n h ä u s e r.  
Erzsébetem!

(Lélekharang.)

K a r (a háttérből).  
Elszállt a lélek fényesen,  
A por hüvelyből égre szállt!

W o l f r a m.  
Szent angyalod ur istenének esd,—  
Megindul ő! Henrik, te mentve  
vagy!

V é n u s.  
Jaj! vége, vége! (Eltűnik, virad.)

K a r.  
Égi malaszt jutalma már,  
Földi keserve üdvre vált.

W o l f r a m.  
Most érted ezt a dalt?  
T a n n h ä u s e r.  
Ah! értem!

K a r.  
Áldjuk a szentet — már egyesült  
Fényesen angyali társaival, —

Áldva a bűnös, érte ha esd,  
Vétke bocsátva, üdvre hal.

T a n n h ä u s e r.  
Drága, szent Erzsébet értem  
esdj! (meghal).

I f j u z a r á n d o k o k (a nap kél).  
Üdv! üdv! hirdesd a nagy csodát,  
A földnek ez irgalmat ad!  
Áldás a szentelt éjszakán,  
Hol isten szállt a földre tán . . .  
A bűnös száraz botja im  
Virulva hajt zöld lombokat,  
Az alvilág hatalma vész,  
E szent csodában üdv fakad.  
Hirdessük ezt ő néki hát,  
Kinek az úr így megbocsát!  
Ő a hatalmas szent egén,  
Hozzá remélve esdek én!  
Haléluja! haléluja!

D a l n o k o k, Ö r g ó f s t b.  
A bűn fiát a nagy ég kegye várja,  
Már int felé örök üdve, sugárja.

V é g e.

